

prima instanță: O. Cernei
instanța de apel: Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru

dosarul nr. 2ra-1494/17

ÎNCHEIERE

6 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ion Sârbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș și Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Sârbu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Ion Sârbu și modificată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 decembrie 2016

constată:

La 31 octombrie 2016, Ion Sârbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al SUP DR Vest a DPF al MAI, Vasile Paulesco din 03 ianuarie 2014, a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 27-248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, pe faptul tentativei de trecere peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor, eludându-se controlul vamal, de două sau mai multe persoane, în proporții deosebit de mari.

Menționează că la data de 21 iulie 2014, dânsul a fost recunoscut în calitate de bănuț și audiat în această calitate pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 27, 42, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, iar prin procesul-verbal de reținere din 19 august 2014, a fost reținut pe un termen de 72 de ore, de către ofițerul de urmărire penală Andrei Șeremet.

Relevă că prin ordonanța procurorului în Procuratura Hîncești din 20 august 2014, a fost pus sub învinuire pentru faptul precum că „a comis cu intenție o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, și anume fiind organizatorul de contrabandă în proporții deosebit de mari”.

Indică că prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 22 august 2014, a fost admis demersul procurorului Vasile Discuțu și i-a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv, cu eliberarea unui mandat de arest pe un termen de 30 de zile, încheierea fiind menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău.

Notează că prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 15 septembrie 2014, a fost respins demersul procurorului cu privire la prelungirea măsurii preventive - arestul preventiv în privința învinuitului Ion Sârbu, cu aplicarea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu pe un termen de 30 de zile.

Iar, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2014 a fost respins recursul declarat de către procurorul Victor Cazacu, cu menținerea încheierii Judecătoriei Hîncești din 15 septembrie 2014.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 13 octombrie 2014 a fost admis demersul procurorului și s-a prelungit termenul măsurii preventive și mandatului de arestare la domiciliu, a învinuitului Ion Sârbu cu 30 de zile, până la data de 14 noiembrie 2014, orele 12:15 min, încheierea fiind menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel, Chișinău din 23 octombrie 2014.

Subliniază că prin ordonanța procurorului în Procuratura Hîncești, Victor Cazacu din 07 noiembrie 2014, a fost dispusă scoaterea lui de sub urmărire penală, din motivele expuse în partea descriptivă a ordonanței.

Evidențiază că în privința lui, a fost pornit de către organul de urmărire un proces penal pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 42, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal - infracțiune gravă care prevede în exclusivitate o pedeapsă privativă de libertate (de la 3 la 10 ani închisoare), o perioadă îndelungată a fost învinuit ca fiind organizatorul unei infracțiuni de contrabandă, pe care de fapt nu a comis-o, fiind pus sub învinuire a fost audiat în această calitate iar ulterior a fost reținut nelegitim și i s-a aplicat măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 27 de zile și arest la domiciliu pe un termen de 60 de zile, fiind astfel privat de libertatea individuală și deținut în condiții degradante.

Susține că arestarea lui și urmărirea penală a dus la cauzarea prejudiciilor imaginii sale, fiind plasat în stare de arest preventiv și arest la domiciliu a suportat un tratament inuman și degradant cauzat de acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și instanțele judecătorești.

Totodată, invocă că un aspect important îl are consecințele negative cauzate de urmărirea penală asupra statutului său social și imaginii publice, astfel încât, la momentul recunoașterii în calitate de bănuț, dânsul activa în calitate de inspector al Departamentului Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne, iar urmărirea penală l-a determinat să se concedieze din funcția deținută și să rămână fără un loc stabil de muncă.

Consideră că totalitatea acestor circumstanțe, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale

cauzate, starea de stres și frustrare cauzate un timp îndelungat și ținând cont de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea lui în comiterea infracțiunii incriminate, consideră că prejudiciul moral cauzat pentru atragerea lui ilegală la răspundere penală urmează a fi estimat la suma de 300000 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 4, 5, 7, 94 alin. (1), 96, 166-167 CPC, art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 2, 3 alin. (1), 11 lit. a) din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 1405 alin. (1) Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui a sumei de 300000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 21 decembrie 2016, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasat din bugetul de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Ion Sârbu suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, în total suma de 24000 lei.

În rest, pretențiile ce țin de repararea prejudiciului moral, au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Ion Sârbu, modificată hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 21 decembrie 2016, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Ion Sârbu de la 20000 lei la 40000 lei.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 14 iunie 2017, Ion Sârbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, cu încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului moral cauzat în sumă de 300000 lei, ca reparare a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

În motivarea recursului a invocat că în legătură cu atragerea lui ilegală la răspundere penală, i-a fost încălcat dreptul la libertate și siguranță, la un proces echitabil, prevăzute de art. 5, 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și dreptul la respectarea vieții private și de familie, garantat de art. 8 CEDO și că prevederile art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție garantează persoanelor dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară.

Consideră că suma despăgubirii morale de 40000 lei, stabilită în legătură cu atragerea ilegală la răspundere penală nu este una echitabilă în coraport cu suferințele psihice suferite, iar instanța nu a oferit o satisfacție echitabilă și nu a

respectat obligația de a repara violarea drepturilor lui, motive din care continue să fie victimă a atragerii ilegale la răspundere penală.

Relevă că suma acordată în mărime de 40000 lei nu este proporțională prejudiciului suferit, mai mult decât atât i-a fost încălcat dreptul la libertate și siguranță prevăzut de art. 5 CEDO, iar cuantumul prejudiciului moral acordat este cu mult mai mic decât cel acordat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare, motive din care consideră că rămâne a fi considerat o victimă a încălcării drepturilor sale.

În asemenea condiții, susține că concluziile prime instanțe și a instanței de apel, expuse în hotărârile judecătorești adoptate, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind interpretată în mod eronat legea și aplicate eronat normele de drept material.

La 21 iunie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ca neîntemeiată.

Menționează că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, invocând că pentru aplicabilitatea prevederilor din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, necesită de fi întrunite cumulativ (minim o condiție), atât circumstanțele prevăzute de art. 6 dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 cazurile de reparare a prejudiciului material și moral, și că prin urmare normele legale în cauză sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Obiectează că concluzia instanței de apel precum că reclamantul/intimatul este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, este nefondată și eronată, în condițiile în care conform prevederilor art.3 alin.(1) din Legea nr. 1545, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală, în condițiile în care prin prisma normei enunțate, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului.

Indică că la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil al judecătorului de instrucție, sau a organului ierarhic superior, prin care ar fi stabilite ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

Consideră că instanța de apel eronat a dispus încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul intimatului Ion Sîrbu a sumei de 40000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, în condițiile în care la caz nu sunt întrunite toate condițiile de aplicabilitate ale prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul

de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești

Subsecvent, relevă că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că mărimea prejudiciului moral urmează să fie proporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană în cauze care vizează violări similare ale Convenției și care sunt îndreptate împotriva Republicii Moldova sau a țărilor cu un nivel de dezvoltare economică comparabil cu cel al Republicii Moldova.

Susține că instanța de apel nejustificat și exagerat a dispus încasarea în beneficiul intimatului Ion Sîrbu a sumei prejudiciului moral în mărime de 40000 lei, în condițiile în care în privința acestuia urmărirea penală s-a desfășurat într-un termen restrâns.

La 14 iulie 2017, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință prin care a solicitat admiterea cererii de recurs declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și respingerea cererii de recurs declarate de către Ion Sîrbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expeditată în adresa părților la 31 martie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 103), careva date despre recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ion Sîrbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș și Ministerul Justiției al Republicii

Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Ion Sârbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș și Ministerul Justiției al Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ion Sârbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibile

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Ion Sârbu, reprezentat de avocatul Gheorghe Ionaș și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță